

ธรรมเนียมที่จังหวัดมหาสารคาม

วันที่ 7 สิงหาคม 2554 เวลา 21.30 น. เดินทางโดยรถบัสของ บริษัทสมบัติทัวร์ จากสถานีขนส่งเชียงใหม่ไปลงรถที่จังหวัดขอนแก่นเวลา 7.30 น. ของเช้าวันที่ 8 สิงหาคม

2554 ใช้เวลานั่งในรถหนึ่งคืน โดยมีคุณธีระและอาจารย์ตะวันมารอรับที่สถานี บริษัทขนส่งจังหวัดขอนแก่นเพื่อเดินทางต่อไปยังจังหวัดมหาสารคาม

จุดประสงค์หลักของการเดินทางไปจังหวัดมหาสารคามครั้งนี้ เพื่อนำเงินจาก โครงการรักษ์โลกรื้อของชุมชนคนรักธรรมที่กริฟฟิตพาร์คและวัดพุทธปัญญาจำนวน 20,000 บาทไปมอบให้แก่ักเรียนโรงเรียนบ้านดงน้อย เพื่อสมทบในโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน

แต่ก่อนที่จะได้ไปถึงโรงเรียนบ้านดงน้อยตามวันเวลาที่นัดหมายคือวันที่ 10 สิงหาคม 2554 ได้มีโอกาสพบปะแสดงธรรมแก่นักเรียน นักศึกษาและ พุทธศาสนิกชนตามความสะดวกในการประสานงานของพระครูศิริปริยัติโสภิต รองเจ้าคณะอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม

เมื่อคุณธีระและอาจารย์ตะวันมารับที่สถานีขนส่งจังหวัดขอนแก่นแล้ว ได้ นิมิตไปฉันอาหารเข้าที่ร้านอาหารมังสวิรัตินในจังหวัดขอนแก่น เป็นอาหารส่งเสริม สุขภาพประกอบด้วยข้าวกล้อง ผักผักรวม เต้าหู้และข้าวโพคทอด ตบท้ายด้วยกล้วย น้ำว่าและน้ำบริสุทธิ์ ฉันแล้วอิมเบาสบายได้ความผาสุกตามหลักพิจารณาอาหารบิณฑ

บาทของพระสงฆ์ที่ว่า ต้องฉันอาหารเพื่อให้ชีวิตดำรงอยู่ได้ ไม่มีโทษและเป็นอยู่อย่าง ผาสุก

ฉันอาหารเสร็จแล้วคุณธีระริบขับรถตะบิ่งมุ่งหน้าสู่โรงเรียนท่าขอนยางพิทยาคม เพื่อแสดงธรรมแก่นักเรียนชั้นมัธยมต้นของโรงเรียนประมาณ 500 กว่าคน เนื่องจาก

เป็นเวลาไม่กี่ชั่วโมงถึงวันแม่จึงได้แสดงธรรมเรื่องพระคุณแม่ และลูกที่ดีของพ่อแม่ ได้รับความสนใจจากครูและนักเรียน อย่างดี

แสดงธรรมเสร็จแล้วทางโรงเรียนถวายภัตตาหารเพล ประกอบด้วยข้าวเหนียว ต้มยำและลาบปลา แกล่อมด้วยผักพื้นบ้านสดๆ ปลอดภัยหลายชนิด พร้อมด้วย กล้วยน้ำว้าและลำไยสดๆ อีกตามสมควร

เมื่อฉันภัตตาหารเสร็จแล้ว ท่านพระครูศิริปริยัติโสภิต เจ้าอาวาสวัดสว่างวารีและ รอง เจ้าคณะอำเภอกันทรวิชัย มารับไปพักที่วัดสว่างวารี เนื่องจากเคยรู้จักกันตั้งแต่มา ราชการธรรมสังฆกรถวายเป็น พระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเมื่อเกือบห้าปี ที่ผ่านมา ท่านเป็นพระมหาเถระที่มีเมตตาให้การต้อนรับปฏิสันถารเป็นอย่างดี

เมื่อเดินทางไปถึงวัดสว่างวารี ซึ่งตั้งอยู่ติดกับลำน้ำชี ทิวทัศน์ทั้งสองฝั่งน้ำเขียวขจีสวยงามมาก ริมแม่น้ำมีทางเดิน ออกกำลังและชมวิวของผู้รักธรรมชาติทั้งหลายตลอดริมฝั่ง

เมื่ออาบน้ำและพักผ่อนพอสมควรแล้วก็ได้นั่งสนทนาธรรมและกิจการพระศาสนา

กันจนถึงเวลาประมาณห้าโมงเย็น คุณขวัญ ขวัญชนกซึ่งเป็นสมาชิกวัดลอยฟ้า

กระตือรือร้น ติดตามฟังธรรมะทางเว็บไซต์ skytemple.org

มานานได้มาเยี่ยมและสนทนาธรรมด้วย เธอบอกว่าดีใจมากที่ได้เจอหลวงพ่อตัวเป็นๆ เพราะฟังแต่เสียงมานานแล้ว

ท่านเจ้าอาวาสและพระสงฆ์ช่วยกันจัดสถานที่ฟังธรรมตอนเย็น วันนี้ท่านเจ้าอาวาสเรียนเชิญพุทธศาสนิกชนที่สนใจธรรมะมาฟังธรรมะที่วัดโดยจัดเป็นรายการอิมมัลธรรมอิมท็อง คือฟังธรรมเสร็จแล้ว อุบาสิกาที่วัดได้เตรียมข้าวต้มไว้เลี้ยงผู้มาฟังธรรมอย่างทั่วถึง ท่านเจ้าอาวาสเอาใจใส่ใฝ่ในการเผยแผ่ธรรมะทุกรูปแบบ ท่านบอกว่า ท่านเทศน์ไม่เก่งแต่ตั้งใจเทศน์

อาตมาจึงได้ถวายกำลังใจท่านว่า เก่งหรือไม่เก่งไม่สำคัญเท่ากับความตั้งใจเผยแผ่ธรรมะอย่างเข้มแข็งจริงจัง งานนี้คือหัวใจของพระสงฆ์ผู้มุ่งมั่นสืบทอดอายุพระพุทธศาสนาและท่านพระครูก็ตั้งอยู่ในฐานะเป็นที่เคารพศรัทธาของพุทธศาสนิกชนรอบบริเวณวัดและในจังหวัดมหาสารคามอย่างมากด้วย

เวลา 6.30 น. ญาติโยมชาวคุ้มวัดสว่างวารีกี่มาฟังธรรมกันหนาตาพอสมควร เพราะท่านเจ้าอาวาสฟังจะได้กระจายข่าวไปตอนบ่ายนี้เอง แต่ไม่มีปัญหา คนฟังจะมากหรือน้อยก็แสดงธรรมเต็มที่เต็มใจเหมือนกัน

แสดงธรรมเสร็จประมาณสองทุ่ม แล้วสนทนาธรรมกันต่อ จากนั้นก็ลากลับบ้านกันไปพักผ่อนด้วยความเบิกบานใจ

วันที่ 9 สิงหาคม 2554 คุณขวัญและญาติโยมชาววัดสว่างวารินำอาหาร
มากมายมาถวายพระสงฆ์ฉันเช้า ท่านเจ้าอาวาสและพระสงฆ์ห่มวัดฉันร่วมกัน

อาหารส่วนใหญ่ทำจากผักธรรมชาติ ผลไม้ก็มีทั้งกล้วยหอมและกล้วยน้ำว้าสดๆ จากต้น
ล้วนแต่น่าดีมีประโยชน์ต่อสุขภาพทั้งสิ้น

อาตมาลองศรัทธาญาติโยมแล้ว คุณขวัญนิมนต์ไปเยี่ยมร้านขายคอมพิวเตอร์

ที่เธอเป็นผู้จัดการอยู่ ชื่อร้าน ดี คอม ซอฟ มีเพื่อน
ร่วมงานเป็นคนหนุ่มสาวอีกสี่คน เธอเล่าว่าทุกคน
เคยฟังธรรมะของหลวงพ่อก่อนแล้ว เพราะเวลาว่าง
จากการต้อนรับลูกค้า เธอจะเปิดเสียงธรรมะจากอินเทอร์เน็ตต่างๆ ให้ทุกคนได้ยิน
จนกระทั่งเพื่อนคนหนึ่งที่เคยนับถือศาสนาคริสต์ได้เปลี่ยนใจหันมานับถือศาสนาพุทธ
ด้วย เพราะประจักษ์ว่า ศาสนาพุทธแท้ๆ เข้าใจง่าย แก้ปัญหาได้จริง ขอแสดงความ
ยินดีกับวัยรุ่นและคนหนุ่มสาวที่เห็นคุณค่าของธรรมะไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

เวลาประมาณ 8.30 น. คุณขวัญและเพื่อนๆ ร่วมงานก็เปิดร้าน อาตมาและ
อาจารย์ตะวันเป็นแขกชุดแรกของร้านในวันนี้ เธอนิมนต์ให้นั่งบนเก้าอี้รอบๆ โต๊ะ
ทำงานโดยไม่ต้องจัดอะไรใหม่แต่อย่างใด นั่งฟังกันง่ายๆ แม้จะเพิ่งพบหน้ากันยังไม่ถึง
หนึ่งวัน แต่เนื่องจากติดตามธรรมะและเข้าใจความคิดกันมานานทำให้ทุกคนรู้สึกสนิท
สนม เสมือนได้คบค้ากันมานานปี ความสนิทสนมกลมกลืนนี้มีขึ้นได้ด้วยอำนาจของ
พระธรรมแท้ๆ

เมื่อทุกคนพร้อมแล้วได้แสดงธรรมเรื่องหลักการบริการด้วยสังคหวัตถุสี่ประการ คือ ทาน การให้บริการที่ถูกต้องมีคุณภาพ ปิยวาจา การพูดจาไพเราะ อุตถจริยา การมอบสินค้าที่เป็นประโยชน์ให้ลูกค้าอย่างคุ้มค่ากับราคาที่จ่ายไป สมานัตตตา ให้บริการลูกค้าแบบกันเองด้วยมิตรภาพอันอบอุ่นและคุ้นเคย จงยิ้มแย้มแจ่มใส ทำให้ร้านแห่งนี้มีความสดชื่น มีรอยยิ้มเหมือนดอกบัวที่กำลังเบ่งบาน ใครได้ออยู่ ใครได้ทำงาน ใคร

มาเยือนก็ร่มเย็นเป็นสุขสดชื่นเบิกบาน

แสดงธรรมเสร็จแล้วเดินทางต่อไปยังวัดศรีสวัสดิ์เพื่อกราบคารวะพระครูศรี

ปริยัติโสภิตเจ้าอาวาสและเป็นเจ้าคณะอำเภอเมืองมหา

สารคามด้วย มีอัครยาศัยเปี่ยมด้วยกรุณาให้การต้อนรับ

เป็นอย่างดี เมื่อกราบเจ้าคณะอำเภอแล้วได้ช่วยอบรม

เยาวชนที่มาเข้าค่ายธรรมะอยู่ที่วัดหลายวัน เมื่ออบรมจบแล้วจึงได้ขอเป็นเจ้าภาพเลี้ยง

อาหารหนึ่งมื้อด้วยการบริจาคเงินให้แม่ครัวหนึ่งพันหกร้อยบาท ให้ความอึดท้องและ

อึดใจแก่ครูและนักเรียนทั่วหน้า

เงินจำนวนนี้ก็เป็นเงินที่ญาติโยมทางวัดพุทธปัญญาถวายมาเป็นการส่วนตัวด้วย

การพิจารณาว่า ให้ใช้จ่ายได้ตามอัครยาศัย จึงได้พิจารณาแล้วเห็นว่าเยาวชนเหล่านี้มา

จากโรงเรียน 6 แห่งในเขตจังหวัดมหาสารคามคือ โรงเรียนบ้านแห่บริหารวิทย์

โรงเรียนบ้านคอนสันติ โรงเรียนบ้านโพนทอง โรงเรียนบ้านโนนคัคเค้า โรงเรียนบ้าน

ป่าปอ โรงเรียนบ้านห้วยม่วง เพื่อส่งเสริมการศึกษาและปฏิบัติธรรมจากพระสงฆ์ และ

ได้สัมผัสกับบรรยากาศในวัด เป็นการปลูกฝังความใกล้ชิดคุ้นเคยต่อศาสนาให้เยาวชน
ได้รับจากประสบการณ์ตรงๆ

เมื่ออบรมเยาวชนเสร็จแล้ว ท่านเจ้าคณะอำเภอนิมนต์ฉันเพล มีญาติโยมคุ้มวัด
ศรีสวัสดิ์มาถวายอาหารเพลเป็นจำนวนมาก คงต้องอนุโมทนาทานเป็นภาษาอีสานว่า
อาหารทุกอย่างแซบแท้ๆ

ฉันเพลเสร็จแล้วอาจารย์ตะวันมารับไปอภิปรายร่วมที่มหาวิทยาลัยราชภัฏ
มหาสารคามเรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง นักศึกษาเข้าฟังเต็มหอประชุมใหญ่ประมาณเจ็ด
พันกว่าคน มีผู้ร่วมอภิปรายสามคนประกอบด้วยชาวอังกฤษชื่อ นายมาร์ติน วิลเลอร์

และหนุ่มขอนแก่นชื่อ ทินกร ปาโท ทุกคนต่าง
หลงใหลในเสน่ห์แห่งเศรษฐกิจพอเพียงที่มุ่งเน้นการ
พึ่งตนเอง ความพอมี พอกิน พออยู่ พอใช้ พอใจ อยู่
เย็น เป็นสุข ท่ามกลางสวนป่า ท้องทุ่ง ท้องนาที่มีต้นไม้ใบหญ้าเขียวขจี อากาศดี ปลอด
มลพิษ มีจิตผ่องใส

เมื่อลงจากเวทีแล้วอาจารย์ตะวันซึ่งเป็นผู้ดำเนินการอภิปรายบนเวทีก็ทำหน้าที่
เป็นสารดีขั้บรมุ่งหน้าไปยังวัดบวรมงคล ซึ่งอยู่ไกลออกไปจากตัวเมืองมหาสารคาม
ประมาณสามสิบกิโลเมตร เพื่อแสดงธรรมฉลองศรัทธาแก่อุบาสิกากลุ่มหนึ่งที่พากันมา
ฟังธรรมที่วัดสว่างวาริแล้วแสดงเจตน์จำนงว่า อยากจะนิมนต์ไปแสดงธรรมที่วัดใน
หมู่บ้านบ้าง จึงรับนิมนต์อุบาสิกาเหล่านั้นว่า เมื่ออุบาสิกาทุกท่านตั้งใจคืออย่างนี้ อาตมา
ก็ยินดีสนองตอบเจตนาอันดีของโยม เพื่อให้คนดีๆ ได้สมหวังในความตั้งใจดีๆ

เดินทางไปถึงวัดบวรเม่งคลก็มีอุบาสิกามารอยู่แล้ว จึงแสดงธรรมเรื่อง ไตรสิกขาเพื่อการพัฒนาตนเองหนึ่งชั่วโมงเต็ม แล้วรีบกลับมายังวัดศรีสวัสดิ์ซึ่งมี อุบาสกและอุบาสิกามารอยู่พร้อมหน้าทีลานธรรมใต้ต้นมะขามป้อม ซึ่งผลมะขาม

ป้อมกำลังแก่ได้ที่
กันสดๆ มะขามป้อม
ยา จะฉันทอนเช้า

พอดี จึงบอกให้ญาติโยมสอยมาถวาย และสมอพระพุทธเจ้าอนุญาตให้ฉันทอนเป็น หรือตอนเย็นก็ได้ แม้จะแสดงธรรมมา

ทั้งวันแต่พอได้ฉันทอนมะขามป้อมก็ชุ่มคอ จึงแสดงธรรมแก่ญาติโยมเรื่องสะแกนบุญด้วยการใช้หลักแห่งบุญกิริยาวัตถุเป็นเครื่องเปรียบเทียบในการพิจารณากิจกรรมต่างๆ ที่ พุทธศาสนิกชนทำแล้วว่าเป็นบุญแท้ๆ หรือบุญเทียมๆ อีกหนึ่งชั่วโมงครึ่ง แล้วคุยกันต่อ ถึงสามทุ่มจึงแยกย้ายกันกลับบ้านด้วยความอิมบุญและอิมใจ

วันนี้คุณขวัญก็มาฟังธรรมพร้อมกับครูที่เคยสอนเธอในสมัยเป็นนักเรียนมัธยมที่ โรงเรียนมหาสารคามพิทยาคม เธอแนะนำให้ครูของเธอและอาจารย์สอนราชภัฏที่ สนใจธรรมะไปฟังธรรมต่อยอดที่ skytemple.org เธอ แนะนำแหล่งข้อมูลธรรมะด้วยท่าทางร่าเริงบันเทิงในธรรมยิ่งนัก

วันที่ 10 สิงหาคม 2554 ตื่นนอนแต่เช้า สนทนาธรรมกับท่านเจ้าอาวาส แล้วท่านเจ้าอาวาสนิมนต์ไปฉันทอนเช้าที่หอฉันพร้อมกับพระภิกษุทุกรูปในวัด ญาติ โยมนำอาหารมาถวายมากเช่นเดียวกับเมื่อวานนี้ ความจริงแล้วญาติโยมรอบๆ วัดยังรัก วัดประจำชุมชนของตนอย่างเหนียวแน่น แต่บางครั้งที่ต้องเห็นห่างร้างกันบ้าง อาจจะเป็นเพราะเจ้าอาวาสอาจจะขาดมนุษยสัมพันธ์ไปบ้าง ซึ่งมนุษยสัมพันธ์เป็นหัวใจ สำคัญของภาวะผู้นำทุกองค์กรไม่ว่าจะเป็นวัดหรือองค์กรอื่นๆ

เมื่อฉันเข้าเสร็จแล้วต้องอำลาท่านเจ้าอาวาสเดินทางต่อไปยังโรงเรียนบ้านดงน้อย อำเภอเมืองมหาสารคาม ไกลออกไปจากตัวอำเภอเมืองพอสมควร โรงเรียนนี้มีนักเรียนตั้งแต่ชั้นเด็กเล็กจนถึงม. 3 ประมาณสามร้อยคน มีโครงการอาหารกลางวันเลี้ยงเด็กที่ไม่มีความสามารถจะจ่ายได้ แต่คนที่มีความสามารถจะจ่ายได้ก็จ่ายในราคาถูก

ก่อนจะได้มอบเงินสมทบโครงการอาหารกลางวันได้แสดงธรรมแก่นักเรียนทั้งโรงเรียน ซึ่งผู้อำนวยการและคณะครูได้เตรียมนักเรียนไว้รอรับแล้ว เมื่อแสดงธรรมเสร็จแล้วได้มอบเงินจำนวน 20,000 บาทที่โครงการรักษ์โลก รักน้องฝากมามอบให้

จึงได้ทำหน้าที่แทนพี่น้องชาววัดพุทธปัญญาและพี่น้องชาวกริฟฟิตพาร์ค นำเงินเหินฟ้าจากมลรัฐแคลิฟอร์เนียมามอบแก่น้องๆ ที่โรงเรียนบ้านดงน้อย อำเภอเมืองจังหวัดมหาสารคามเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ภารกิจการสื่อความรักจากแดนไกลของคนบ้านไกลมายังน้องๆ ที่อยู่ในชนบทห่างไกลได้เสร็จสิ้นลงอย่างสมบูรณ์ ณ จุดนี้

ในวันเดียวกันนี้อาตมาได้บริจาคเงินอีกสามพันบาทถ้วนที่ญาติโยมถวายเป็นการส่วนตัวไว้ใช้จ่ายตามอหิชาศัยเป็นเจ้าภาพเลี้ยงอาหารเด็กๆ ทุกคนทั้งโรงเรียนให้นักเรียนกินกันอย่างอิ่มหน้าสำราญ ขอบุญกุศลนี้จึงสำเร็จแก่ญาติโยมผู้มีน้ำใจเสียสละทุกท่าน

คณะครูได้ร่วมถวายอาหารเพลแล้วเดินทางต่อไปแสดงธรรมที่โรงเรียนโคกก่อพิทยาคมจนเย็น แล้วเดินทางไปเยี่ยมวัดป่าของท่านชัชวาลซึ่งเป็นพระสงฆ์ที่สนใจคิด

ตามฟังธรรมะมาอย่างต่อเนื่องในสมัยที่มาเดินสายธรรมสัญจรถวายเป็นพระราชกุศลในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระชนมายุแปดสิบพรรษา นั่งคุยกันจนกระทั่งเย็นจึงขออาบน้ำด้วยความชุ่มฉ่ำ แล้วคุณธีระและคุณเมียงผู้เป็นภรรยาได้ขับรถไปส่งขึ้นรถที่จังหวัดขอนแก่นเพื่อเดินทางกลับเชียงใหม่ต่อไป

เป็นอันว่าเงินจำนวน \$4,000 ดอลลาร์จากโครงการรักษ์โลก รักน้องได้แลกเปลี่ยนเป็นเงินไทยและบริจาคให้แก่โรงเรียนเหล่านี้คือ

1. โรงเรียนวัดเจดีย์หลวง อำเภอชนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช 20,000 บาท
2. โรงเรียนแม่วาก อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ 30,000 บาท
3. โรงเรียนพุทธเกษตร อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน 50,000 บาท
4. โรงเรียนบ้านดงน้อย 20,000 บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 120,000 บาทถ้วน โดยไม่มีการหักค่าเดินทาง ค่าอาหารหรือค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งสิ้น เงินทุกบาท ทุกสตางค์ถึงมือเยาวชนตามจุดประสงค์ทุกประการ ของทุกท่านที่มีกุศลเจตนาได้ทราบงานในกองการกุศลครั้งนี้แล้ว จงตั้งใจอนุโมทนารับเอาส่วนบุญโดยทั่วหน้า

วัดอุโมงค์ ต.สุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่

17 สิงหาคม 2554

เวลา 9.49 น.

ดร.พระมหาจรรยา สุทธิญาโณ

เจ้าอาวาสวัดลอยฟ้า (Sky temple no boundary)

www.skytemple.org